

Samenvatting beleidsdossier Verbindend Besturen Drenthe

Aan: Leden Provinciale Staten en bijzondere commissieleden, niet zijnde Statenleden

In afschrift aan: Fractiemedewerkers
Onderwerp: Verbindend Besturen (overzicht beleidsdossier)
Te betrekken bij: Introductie/naslag t.a.v. dossier
Status: Intern document
Eindredactie: Justin Richardson, statenonderzoeker, tel. 0592-365369
Datum: 29 maart 2023

INLEIDING

Deze ‘Samenvatting Beleidsdossier Verbindend Besturen Drenthe’ is een korte beschrijving van hoe en waarom verbindend besturen de afgelopen jaren de aandacht heeft gekregen binnen Provinciale Staten Drenthe.

VISIE OP DE ROL VAN HET DRENTS PARLEMENT IN DE VERANDERENDE SAMENLEVING

Het Drents Parlement is zich ervan bewust dat in de afgelopen decennia steeds minder mensen zich verbonden voelen met de politiek. In 2017 is daarom de statenwerkgroep veranderende samenleving opgericht, die aan slag is gegaan met de vraag op welke wijze het Drents Parlement kan blijven meebewegen en aansluiten bij de sterk veranderende samenleving. Eind 2018 stellen de Staten hun eigen visiedocument vast: de ‘Visie op de rol van het Drents parlement in de veranderende samenleving’ ([Statenstuk 2018-859](#)). Kern van deze visie is dat de samenleving sinds de ontzuiling sterk is veranderd, met belangrijke gevolgen voor het draagvlak van de politieke praktijk. Een grote én groeiende groep burgers staat ver af van overheid en bestuur en voelt zich weinig gezien en gehoord. Een ander – kleiner – deel maakt juist assertief gebruik van de mogelijkheden deel te nemen aan beleidsprocessen. De Staten stellen het volgende uitgangspunt vast.

“Het Drents Parlement dient alle inwoners van de provincie Drenthe te vertegenwoordigen. Daarom streeft het parlement naar een betere (inhoudelijke en symbolische) representatie van alle groepen in de samenleving, iedere fractie vanuit de eigen achtergrond. Het Drents parlement borgt hierdoor in het gehele beleids- en besluitvormingsproces een zorgvuldige afweging van belangen. Zo zorgt zij voor meer herkenbaarheid van de politiek en wordt de verbinding met de samenleving vergroot. Het parlement ziet erop toe dat beleids- en besluitvorming zich richten op het verkrijgen van een zo groot mogelijk bereik en een zo divers mogelijk beeld van de belangen in de Drentse samenleving.”

Vanuit de ambitie dat uitgangspunt waar te maken, zijn de afgelopen jaren verschillende initiatieven genomen om de inwoners van Drenthe meer en laagdrempeliger toegang tot het Drents Parlement te geven. Denk bijvoorbeeld aan [Drenthe in Debat](#) en aan het versoepelen van de regeling [agenderingsrecht inwoners](#).

OPDRACHT ONTWIKKELEN KADER

Op 7 juli 2021 geven PS de werkgroep veranderende samenleving de opdracht een gezamenlijk ‘beleidskader burgerparticipatie’ voor PS en GS te maken. Directe aanleiding daarvoor is het rapport ‘Ruimte voor inbreng, een onderzoek naar de betrokkenheid van burgers bij ruimtelijke ingrepen’ van de Noordelijke Rekenkamer ([Statenstuk 2021-3](#)).

Waar de werkgroep – volgens opdracht – aanvankelijk een ‘beleidskader burgerparticipatie’ voor ogen had, is naar aanleiding van een eerste gezamenlijke werkconferentie¹ over dit onderwerp

¹ Zie het [Inspiratiedocument](#) werkconferentie verbindend besturen, 26 november 2021

(najaar 2021) het inzicht ontstaan dat de bedoeling van 'burgerparticipatie' meer voorop moet staan, dat wil zeggen de verbinding tussen provinciaal bestuur en samenleving. Verder werd in de voorbereiding duidelijk dat voor de gewenste bestuurlijke afstemming vooral een kader voor de inrichting van beleid- en besluitvormingsprocessen nodig is, meer dan (nieuw) 'beleid'. Zo is uiteindelijk het Kader voor verbindend besturen provincie Drenthe ontstaan (Statenstuk 2022-65).

BEHOEFTE EN VERWACHTINGEN INWONERS BIJ VERBINDEND BESTUREN

De werkgroep veranderende samenleving heeft in de voorbereiding van het kader o.a. een inwonersonderzoek laten uitvoeren door de eigen onderzoekers, om de behoeften en verwachtingen van onze inwoners bij henzelf te kunnen toetsen.

Het onderzoek laat in hoofdlijnen het volgende zien:

- inwoners zijn gemiddeld tevreden over het provinciaal bestuur, zowel ten aanzien van het college van GS als PS;
- het provinciaal bestuur (PS en GS) geniet gemiddeld vertrouwen van haar inwoners;
- 52% van onze inwoners voelt zich gemiddeld tot sterk vertegenwoordigd door Drents Parlement, 31% voelt zich niet vertegenwoordigd; 15% – 18% kent het Drents Parlement niet;
- van onze inwoners vindt 70% het belangrijk tot zeer belangrijk dat zij mee kunnen praten over de plannen van de provincie;
- mensen willen graag meepraten over de kwaliteit of inrichting van de woonomgeving, over het verbeteren van sociale samenhang en het behoud van voorzieningen;
- de bestaande instrumenten worden positief gewaardeerd;
- redenen om niet mee te praten zijn voor inwoners: niet weten hoe dit kan en/of hiervoor niet gevraagd of bereikt worden;
- inwoners hebben (breed) behoefte aan bijeenkomsten in de buurt en persoonlijke gesprekken met bestuurders, politici en ambtenaren.

Het volledige onderzoek vindt u [hier](#).

HET KADER VERBINDEND BESTUREN DRENTHE

Het kader verbindend besturen Drenthe ([Statenstuk 2022-65](#)) is in de eerste plaats een hulpmiddel bij beleids- en besluitvormingsprocessen. Het kan worden gebruikt door ambtenaren, Statenleden en inwoners. In de kern bestaat het kader uit een 'tabel'. In deze tabel worden alle fasen van beleidsvorming doorlopen en is te zien welke rolverdeling Provinciale Staten, Gedeputeerde Staten en inwoners hebben in verschillende stadia. Zo staan alle beschikbare participatie-instrumenten die de provincie nu gebruikt uitgelegd en zijn ze expliciet verbonden aan een rol en een fase. Uiteindelijk moet het kader verbindend besturen Drenthe leiden tot een betere verbinding tussen het provinciaal bestuur en de inwoners van Drenthe.

Het kader verbindend besturen is een verdere uitwerking van de [visie van het Drents parlement op de veranderende samenleving](#), uit 2018. De visie is aangevuld met een overzicht van de bestaande instrumenten voor invloed, betrokkenheid en participatie van zowel Provinciale Staten als Gedeputeerde Staten.

De visie uit 2018 is daarmee verrijkt met:

- de (mogelijke) rol van inwoners in iedere stap;
- bij iedere stap zijn de beschikbare instrumenten voor invloed, betrokkenheid en participatie weergegeven;
- naast 'participatie' is transparantie toegevoegd als relevant aspect, vanuit inzichten uit eerder onderzoek en inzichten rondom 'good governance'
- hiermee zijn nu ook instrumenten opgenomen voor open/brede communicatie over en binnen beleid- en besluitvormingsprocessen.

Met het vaststellen van het kader verbindend besturen hebben de Staten ook een aantal nieuwe opdrachten meegegeven. De volgende voorstellen zijn gedaan om verbindend besturen in Drenthe verder te brengen:

1. Onderzoek te doen naar concrete mogelijkheden om de toepassing van de bestaande instrumenten van Provinciale Staten te verbeteren, in de ogen van inwoners
2. Te onderzoeken wie voor het politieke bestuur moeilijk bereikbaar zijn, wat hiervan de achtergrond is en hoe we hierin mogelijk verandering kunnen brengen
3. De werkgroep veranderende samenleving ten behoeve van de volgende statenperiode aanbevelingen te doen rondom de praktische samenwerking tussen de provincie en gemeenten op het terrein van participatie/verbindend besturen: hoe initiatieven (op hetzelfde onderwerp) (tijdig) af te stemmen
4. De werkgroep veranderende samenleving ten behoeve van de volgende statenperiode voorstellen te doen om de kennis, inzichten en ervaring praktisch te bundelen voor alle Drentse volksvertegenwoordigers. Om zo de mogelijkheden van de Drentse schaal hierbij (krachten bundelen) te benutten
5. Zo snel mogelijk te experimenteren met 'Inspreken op Locatie' zodat hieraan al werkende weg een goede invulling gegeven kan gaan worden
6. Een voorstel voorbereiden voor meer tijd 'buiten'. Welke initiatieven/maatregelen kunnen hieraan bijdragen, bijvoorbeeld door wijziging en/of prioritering in de vergadercyclus.

EXPERIMENT DRENTHE AAN ZET

Naast praten over participatie en het maken van een kader, is het Drents Parlement ook zelf ervaring op gaan doen. Hiervoor is het experiment 'Drenthe aan zet' opgezet. Doel hiervan was om meer in verbinding te komen met de samenleving in de volle breedte en te leren over hoe je rol van provinciaal volksvertegenwoordiger kunt invullen wanneer je aansluit bij inwoners. Statenleden hebben in Barger-Compascuum verschillende bijeenkomsten met inwoners gehad en samen stappen gezet die aansluiten bij behoefte van het dorp. De conclusies en aanbevelingen van het experiment vindt u [hier](#).

BURGERBERAAD DRENTHE

Op 1 februari hebben Provinciale Staten ingestemd met het organiseren van een 'hybride burgerberaad' in Drenthe ([Statenstuk 2023-91](#)). In lijn met de visie uit 2018 en het Kader verbindend besturen Drenthe, is eind 2022 een onderzoek uitgevoerd in opdracht van de werkgroep naar de mogelijkheden van een burgerberaad in Drenthe. Het onderzoek laat zien dat een burgerberaad een manier is om de brede samenleving te betrekken bij beleidsvorming. De Statengriffie bereidt op dit moment het burgerberaad voor. Het onderwerp wordt door PS bepaald.